

PARTICIPA ★ MÉLIÈS

COM FER UN CURTMETRATGE

1. Tenim una idea

1.1 Idea i guió

El primer pas abans de fer una pel·lícula és decidir què volem dir i amb quin estil o gènere cinematogràfic (documental, terror, comèdia, thriller, melodrama...), per després plasmar-ho en un guió, que és l'argument del film.

Abans d'iniciar el guió d'un curtmetratge hem de tenir en compte alguns condicionats que ens afectaran a l'hora de filmar:

Que es pugui explicar en pocs minuts: proposem que els curtmetratges realitzats tinguin una durada d'entre 3 i 6 minuts.

Parlar amb imatges: recomanem aprofitar la imatge com a element narratiu. Evitem l'abús de la paraula.

El gir final: els curtmetratges han de captivar l'espectador amb una història molt curta. Una bona manera d'aconseguir-ho és a través d'un gir final que sorprengui l'espectador.

Pocs personatges: evitem històries amb molts personatges protagonistes.

Localitzacions: busquem localitzacions assequibles. Trieu espais on pugueu rodar fàcilment i sempre que ho necessiteu.

Material tècnic: ajustem el nostre guió al material tècnic del qual disposem.

Dies de rodatge: adaptem el nostre guió als dies de rodatge dels quals disposem, tenint en compte el temps que necessitarem per preparar les escenes i muntar tot l'equipament tècnic abans de rodar.

- Hi ha un programa gratuït que us pot ser útil per a l'elaboració de vostre guió: www.celtx.com
- El guió pot ser original o adaptat d'una obra literària, o bé el *remake* d'un altre film. Es pot haver escrit de manera col·lectiva o individualment.

PARTICIPA ★ MÉLIÈS

2. Preparació del rodatge

La manera més pràctica serà elaborar un *storyboard* i un pla de rodatge, o crear un document on es fusionin tots dos:

2.1 *Storyboard*

Un *storyboard*, o guió gràfic, és un conjunt d'il·lustracions mostrades en seqüència amb l'objectiu de servir de guia per seguir l'estructura d'una pel·lícula abans de realitzar-la o filmar-la.

Són una sèrie de vinyetes que ordenen la narració dels fets d'una pel·lícula. S'utilitza com a planificació prèvia a la filmació d'escenes i seqüències; s'hi determinen el tipus d'enquadrament i l'angle de visió que es farà servir.

Serveix com a guia per al director o la directora, que pot així desglossar i segmentar la seva filmació sense seguir estrictament l'ordre lògic de la trama.

2.2 Pla de rodatge

També necessitarem un pla de rodatge, un document Word on organitzar tots els elements que hi intervindran, com ara la distribució d'allò que es filmarà cada dia, localitzacions, vestuari i elements de decoració, actors, equip tècnic, etc.

Elements que s'hi poden incloure:

- **Calendari:** quins dies rodarem i què rodarem cada dia.
- **Localització:** on rodarem.
- **Attrezzo:** elements de decoració i ambientació que farem servir.
- **Maquillatge:** per als personatges que ho requereixin.
- **Vestuari:** portar la roba adequada per al personatge definit al guió.

Tasques que s'hauran de realitzar i qui les farà:

- **Equip tècnic:** qui s'encarrega de la càmera, el so, la direcció, etc.
- **Equip artístic:** actors, actrius i extres que participen al rodatge.

Cal que portem sempre el document amb el pla de rodatge i l'*storyboard*.

2.3 Les tasques del rodatge

Abans de rodar, és important saber qui farà cadascuna de les tasques descrites en el pla de rodatge. Si sou un grup petit, cadascú haurà de fer diverses tasques... o demanar ajuda als amics o parents!

Les tasques que normalment requereix un rodatge són:

2.3.1. Els rols tècnics

Director/a: organitza tot l'equip per portar a terme el rodatge. Llums, càmera... acció!

PARTICIPA ★ MÉLIÈS

Tècnic/a de so: porta la perxa i s'encarrega de col·locar el micròfon al millor lloc per captar el so i que no aparegui a càmera.

Ajudant de so: porta els auriculars i controla que el so s'enregistri correctament.

Director/a de fotografia: s'encarrega d'il·luminar l'escena.

Operador/a de càmera: col·loca la càmera, busca l'enquadrament, s'assegura que la imatge sigui correcta i enregistra quan el director o la directora ho indica.

Ajudant de càmera: s'encarrega de transportar i muntar el trípod i ajuda amb les funcions de l'operador de càmera.

Script: fa un seguiment de tots els elements que apareixen a càmera perquè no es perdi la continuïtat entre pla i pla. Evita les pífies.

Claquetista: s'encarrega d'escriure i cantar claqueta abans de cada presa.

Elèctrics: responsables de tot el cablejat. Compte amb les estirades!

Director/a artístic/a: s'ocupa dels elements estètics i decoratius del pla.

2.3.2. Els rols artístics

Actors i actrius: interpreten els personatges del curtmetratge. Han d'estudiar els diàlegs del guió, treballar la personalitat del personatge, assajar i actuar davant la càmera.

Figurants: són les persones que apareixen al pla formant part d'un ambient (en un bar, en una aula, etc.).

3. Durant el rodatge: consells tècnics

Un cop comenci el rodatge, tothom ha de tenir clara la seva feina i cal evitar imprevistos.

A continuació us donem alguns consells tècnics importants que cal tenir en compte:

3.1. Càmera

3.1.1. Els plans

El poder narratiu d'una imatge depèn en gran mesura del pla, que és el resultat de la distància de la càmera respecte de l'objecte o el subjecte filmat.

Pla detall: pla molt proper que destaca un objecte o capta l'expressió d'un personatge.

PARTICIPA ★ MÉLIÈS

Primer pla: pla del rostre del personatge. Serveix per mostrar la intimitat del personatge, l'expressió dels seus sentiments.

Pla mig: mostra els personatges de cintura cap amunt. S'utilitza sovint per a escenes amb dos personatges.

Pla general: pla que presenta l'espai on es desenvolupa l'acció.

Pla recurs: plans no narratius que, inserits en el muntatge, enriqueixen una seqüència.

Pla/Contraplà: si volem enregistrar una conversa o un duel, aquest és el recurs cinematogràfic adequat. Té les seves normes:

- Al rodatge, gravarem en primer lloc l'acció d'un dels personatges. Després, mourem la càmera i filmarem l'acció de l'altre personatge. Haurem de vigilar amb la continuïtat: no poden haver-hi errors que delatin que les accions s'han gravat en moments diferents (canvi de pentinat, de vestuari, salts de llum).
- Haurem de planificar la posició de la càmera per respectar l'eix, perquè si no la narració perdria versemblança. L'eix és la línia recta imaginària que uneix els personatges. Podem posar càmeres a un costat d'aquest eix en un radi de 180°.

3.1.2. Moviment de càmera

Recomanem utilitzar el tríode i no moure la càmera en la mesura del que sigui possible. No utilitzem el zoom!!!

- **Panoràmica:** moviment vertical o horitzontal de la càmera realitzat des del mateix tríode.
- **Càmera en mà:** hi ha seqüències en les quals el moviment de l'acció demana que l'enregistrament es faci càmera en mà. Per exemple, una persecució.

3.1.3. El tríode

És l'artefacte que ajuda a estabilitzar la càmera. Ens permet triar l'altura i la inclinació del pla i evitar els moviments mentre s'està rodant.

La càmera se subjecta al tríode mitjançant la sabata, que s'hi cargola.

Un cop seleccionat el pla, el tríode s'estabilitzarà (segons la imatge que filmem) perquè la imatge no aparegui inclinada. El tríode també ens ajuda a fer plans amb posicions de càmera més creatives.

3.2. La llum

- **Llum natural:** la font és la llum del sol. Aprofitar-la és molt aconsellable, però hem de tenir en compte que canvia segons l'hora, el temps que fa o l'estació de l'any.

PARTICIPA ★ MÉLIÈS

- **Llum artificial:** la font és la llum elèctrica d'una làmpada o una bombeta. L'emprem sobretot en escenes d'interior. Hem de tenir en compte la tonalitat del blanc (sobre la pell dels personatges) i hem d'evitar una llum plana o de tub fluorescent.
- **Contrallum:** si gravem un personatge que té una font de llum darrere, ens quedarà fosc.

3.3. El so

Hem d'anar amb compte amb l'enregistrament del so per captar correctament tant els diàlegs com el so ambient.

Micròfon: ha d'estar posicionat en direcció a la font sonora que volem enregistrar (capta allò que té davant quan treballem amb micros direccionals). Hem de controlar que no aparegui a la imatge i que no interfereixi en l'acció dels personatges.

Perxa: suport del micro. La fem servir per col·locar el micro a prop de la font sonora. Té trams extensibles per adaptar-la a diferents distàncies.

Auriculars: van connectats a la càmera i ens serveixen per controlar que es capta correctament el so.

Cablejat: el micro va connectat a la càmera a través d'un cable *canon* o *minijack*. Ens hem d'assegurar que els cables estan ben connectats.

Hem d'evitar estirades perquè les connexions no es facin malbé!

4. Edició

Un cop finalitzat el rodatge, és el moment de posar ordre a les imatges filmades i de donar sentit narratiu al nostre curtmetratge.

Hi ha diferents programes d'edició que ens facilitaran la feina de seleccionar, tallar i unir els plans. L'edició és fonamental per generar la continuïtat narrativa a través dels plans que hem pogut filmar en diferents moments.

És l'hora d'introduir la banda sonora, com també les músiques i els efectes de so que acompanyaran el film.

Per tant, quan penseu en la planificació i la distribució de tasques, no oblideu la importància d'un bon muntatge i la quantitat de feina que suposa.

Si no disposeu d'un programa d'edició al vostre ordinador, us proposem que en feu servir algun de programari lliure, com *Lightworks*: www.lwks.com